

H. G. WELLS

Doktor Moreaus

H. G. Wells

Doktor Moreaus Ø

Herbert George Wells

Doktor Moreaus Ø

Satirisk Fortælling

Oversat af Axel Halling

1898

Kapitel 1

Øen uden Navn

Jeg laa tværs over en af Tofterne, jeg ved ikke hvor længe, og tænkte paa, at dersom jeg havde Kræfter nok til det, vilde jeg drikke Søvand for at blive vanvittig og faa en hurtig Ende paa det. Og medens jeg laa der, saa jeg — skønt uden større Interesse end om det havde været et Billede, jeg betragtede — et Sejl hæve sig op over Horisonten og komme nærmere. Jeg maa have været fra Forstanden, men alligevel har jeg en fuldstændigt tydelig Erindring om alt, hvad der hændte. Jeg kan huske, hvorledes mit Hovede steg og sank i Bølgegangen, og Synskredsen med Sejlet ovenover dansede op og ned. Men jeg husker ogsaa ligesaa tydeligt, at jeg var overbevist om, at jeg var død, og at jeg tænkte paa, hvor komisk det var, at de skulde komme saa faa Øjeblikke for sent til at finde mig i Live.

I en uendelig Tid, forekom det mig, laa jeg med Hovedet paa Toften og holdt Øje med den gyngende Skonnert — det var et lille Skib, taklet som en For- og Agter-Skonnert — efterhaanden som den hævede sig op af Søen. Den kom nærmere, idet den krydsede sig fremad med Stagvendinger, thi den sejlede stik imod Vinden. Det faldt mig aldeles ikke ind at forsøge paa at tiltrække mig Opmærksomhed, og jeg husker ikke tydeligt, hvad der skete, efter at jeg havde faaet dens Skrog i Sigte, førend jeg befandt mig i en lille Kahyt agterude. Jeg har en uklar og forstyrret Erindring om, at jeg blev løftet op til Falderebet, og om et stort, rødt, fregnet Ansigt, der var omgivet af rødt Haar, og som stirrede paa mig over Skanseklædningen. Jeg fik ogsaa et ubestemt Indtryk af et mørkt Ansigt med et Par mærkværdige Øjne, der bøjede sig tæt ned til mit, men det ansaa jeg for en uhyggelig Fantasi, indtil jeg traf det igen. Jeg tror at kunne huske, at et eller andet blev hældt ind mellem mine Tænder. Men det er ogsaa det Hele.

Jeg var bevidstløs i lang Tid. Den Kahyt, i hvilken jeg tilsidst opdagede, at jeg laa, var lille og temmelig smudsig. En ung Mand med hørgult Haar, stridt

blondt Overskæg og nedhængende Underlæbe sad og holdt mig om Haandleddet. I et Minut stirrede vi paa hinanden uden at sige noget. Hans Øjne var vandede, graa, udtryksløse.

Saa lød der lige over mit Hoved en Støj, som om en Jærnseng blev kastet hid og did, og en lav, vred Brummen af et eller andet stort Dyr. I det samme talte Manden.

Han gentog et Spørgsmaal, som han allerede havde gjort: ”Hvordan befinder De Dem nu?”

Jeg tror, at jeg sagde, at jeg befandt mig fortræffeligt. Jeg kunde ikke mindes, hvordan jeg var kommen derhen. Han maa have læst Spørgsmaalet i mit Ansigt, thi Stemmen svigtede mig.

”De blev funden drivende i en Baad, halv død af Sult. Det Navn, der var malet paa Baaden, var ”Lady Vain”, og der var nogle sære Pletter paa dens Ræling.” I det samme faldt mit Blik paa min Haand; den var saa udmagret, at den lignede en snavset Skindpose fuld af løse Knokler. Alle mine Oplevelser i Baaden stod nu igen klart for mig.

”Tag lidt af dette her,” sagde han og gav mig en Dosis af en rød, iskold Vædske.

”Det var et Held for Dem,” sagde han, ”at De blev funden af et Skib med en Læge om Bord.” Han havde en løjerlig, slubrende Udtale og en ganske svag Læspen.

”Hvad er dette for et Skib?” sagde jeg langsomt. Min Stemme var helt hæs, fordi jeg i saa lang Tid ikke havde brugt den.

”Det er en lille Koffardiskude fra Arica eller Callao. ”Lykken” hedder den. Jeg har aldrig spurgt om, hvor den oprindelig hører hjemme. I Fæhovedernes Land formodentlig. Jeg er Passager og kommer fra Arica.”

Støjen ovenover begyndte igen. Det var den snærende Brummen fra før og en Menneskestemme. Saa lød en anden Stemme, der befalede en eller anden ”forbandet Idiot” at holde op.

”De var ikke langt fra at dø,” sagde Manden, som jeg talte med. ”Sandt at sige meget nær ved det. Men nu har jeg hældt lidt Medicin i Dem. De ser paa de Saar paa Deres Arme? Ja, jeg maatte give Dem nogle Indsprøjtninger.

De har ligget uden Bevidsthed i næsten tredive Timer.”

Jeg tænkte mig langsomt om. Hylene fra en Mængde Hunde generede mig nu. ”Tør jeg faa noget fast Føde?” spurgte jeg.

”Ja, og det kan De takke mig for,” svarede han. ”Lammekøddet er allerede puttet i Gryden.”

”Javel,” sagde jeg med Overbevisning, ”jeg kunde nok have Lyst til noget kogt Lammekød.”

”Men,” sagde han med et Øjeblikks Tøven, ”— ser De — jeg længes svært efter at høre, hvordan det gik til, at De var ganske alene i Baaden.” Jeg troede at bemærke en vis Mistanke i hans Øjne.

”Gid Fanden havde de Hyl!”

Han forlod hurtigt Kahytten, og jeg hørte ham i voldsomt Skænderi med en eller anden, der syntes mig at svare noget uforstaaeligt Kavdervælsk. Det lød, som om Ordstriden endte med Slag, men jeg antog, at jeg hørte fejl i saa Henseende. Derpaa raabte han noget til Hundene og vendte saa tilbage til Kahytten.

”Naa?” sagde han, idet han viste sig i Døren. ”De var netop i Færd med at begynde Deres Fortælling.”

Jeg sagde ham mit Navn, Edward Prendick, og fortalte, hvorledes jeg havde kastet mig over Naturvidenskaberne, fordi jeg fandt mit magelige, uafhængige Liv kedeligt. Dette synes at interessere ham. ”Jeg har ogsaa lagt mig efter Videnskaben,” sagde han. ”Jeg har studeret Biologi ved Universitetskollegiet — undersøgt Regnormenes Æggestokke og Sneglens Raspetunge og den Slags Ting. Aa Gud ja! Det er nu ti Aar siden. Men bliv ved, bliv ved — fortæl mig om Baaden.”

Jeg fortalte ham om ”Lady Vains” Skibbrud, om hvordan jeg havde reddet mig i Jollen sammen med Constans og Helmar, om hvordan vi trak Lod, og hvorledes de faldt over Bord, da de havde rejst sig op i Baaden for at slaas. Han var øjensynligt tilfreds med den Oprigtighed, hvormed jeg fortalte min Historie. Jeg talte i ganske korte Sætninger, thi jeg følte mig jammerligt svag, og da jeg var færdig, førte han snart efter Samtalen hen paa Naturvidenskaberne og paa sine egne biologiske Studier. Han havde

øjensynligt været en temmelig tarveligt begavet medicinsk Student og gled snart over til at tale om Londons Forlystelser. Han fortalte nogle Smaahistorier. ”Nu er det ti Aar siden jeg forlod alt det,” sagde han. ”Hvor det dog var glade Dage! Men jeg bar mig ad som et Fæ Ruinerede mig selv, førend jeg var en og tyve. Nu ser det vel ganske anderledes ud altsammen Naa, men jeg maa nok probere, om jeg kan finde det Bæst af en Kok, og se, om han ikke snart har Deres Lammekød færdigt.”

Dyrets Brummen ovenover begyndte igen, saa pludseligt og med en saa rasende Vrede, at det gav et Sæt i mig. ”Hvad er det?” raabte jeg efter ham, men Døren var allerede lukket. Han kom tilbage med det kogte Lammekød, og dets appetitlige Duft gjorde et saadant Indtryk paa mig, at jeg øjeblikkeligt glemte Støjen af Dyret.

Efter at have tilbragt et Døgn med afvekslende at sove og spise var jeg kommen mig saa meget efter de otte Dages Sult og Lidelser, at jeg kunde kravle fra min Køje hen til Nedgangslugen og se de grønne Bølger forsøge paa at holde Skridt med os. Saa vidt jeg kunde se, sejlede Skonnerten med Vinden agterind. Montgomery — det var den blonde Mands Navn — traadte atter ind, mens jeg stod der, og jeg bad ham skaffe mig nogle Klæder. Han laante mig nogle af Sejldug, der tilhørte ham selv, thi det Tøj, jeg havde haft paa i Baaden, var bleven kastet over Bord, sagde han. Hans Klæder var temmelig store til mig, thi han var høj og hans Lemmer lange.

Han henkastede den Bemærkning, at Skipperen laa trekvart fuld nede i sin egen Kahyt. Mens jeg trak Klæderne paa, gav jeg mig til at gøre ham nogle Spørgsmaal om Skibets Bestemmelsessted. Han svarede, at det sejlede til Hawaji, men at det skulde landsætte ham først.

”Hvor?” spurgte jeg.

”Paa en Ø Hvor jeg bor. Saa vidt jeg ved, har den intet Navn. ”

Han stirrede paa mig, mens hans Underlæbe sank ned, og saa pludselig saa overnaturligt dum ud, at det faldt mig ind, at han vist helst vilde undgaa mine Spørgsmaal.

Kapitel 2

Den sorte Mands Ansigt

Ved Nedgangen til Kahytten fandt vi en Mand, der spærrede Vejen for os. Han stod paa Kahytstrappen med Ryggen imod os og kiggede op over Lugekarmen. Jeg kunde se, at han var vanskabt, lille, bred, klodset, med kroget Ryg, haaret Hals og et Hoved, der sad helt nede mellem Skuldrene. Han var klædt i mørkeblaat Sars. Jeg hørte Hundene, som jeg endnu ikke kunde se, knurre rasende, og øjeblikkeligt dukkede han sig og traadte tilbage, hvorved han kom til at røre ved min Haand, som jeg havde strakt frem for at holde mig ham fra Livet.

Han gjorde omkring med et Dyrs Hurtighed. Det sorte Ansigt, der saaledes pludselig viste sig for mig, forbavsede mig i høj Grad. Kæverne var saa fremspringende, at Ansigtets underste Del fik en svag Lighed med et Dyrs Mule, og den vældige, halvt aabne Mund viste mig Tænder saa store og saa hvide, som jeg aldrig før havde set dem i et Menneskes Mund. Hans Øjne var blodskudte langs Kanterne og havde kun en ganske smal hvid Rand omkring de nøddebrune Regnbuehinder. Hans Ansigt glødede af en ejendommelig Ophidselse.

”Dit forbandede Bæst!” sagde Montgomery. ”Hvorfor Fanden gaar du ikke af Vejen?”

Manden med det sorte Ansigt traadte til Side uden at sige et Ord.

Jeg tøvede, med Øjnene fæstede paa dette underlige Ansigt, men fattede mig og gik op ad Kahytstrappen, stadig næsten mod min Villie stirrende paa ham. Montgomery blev et Øjeblik staaende ved Foden af Trappen. ”Du ved jo nok, at du ikke har noget at gøre her,” sagde han i en rolig Tone. ”Din Plads er forude.”

Manden med det sorte Ansigt dukkede sig. ”De vil ikke have mig forude.” Han talte langsomt, med en hæs Klang i Stemmen.

”De vil ikke have dig forude!” sagde Montgomery med truende Stemme.

”Men jeg siger, at du skal gaa.” Han var lige ved at tilføje noget, men kastede saa pludselig et Blik paa mig og fulgte efter mig op ad Trappen. Jeg var standset paa Halvvejen og stod og saa tilbage, endnu over al Maade forbavset over den groteske Hæslighed, der fandtes hos dette Væsen med det sorte Ansigt. Jeg havde aldrig før set et saa frastødende og mærkværdigt Ansigt, og alligevel — hvis man kan forstaa en saadan Selvmodsigelse — havde jeg paa samme Tid en løjerlig Følelse af, at jeg dog paa en eller anden Maade tidligere havde truffet netop de samme Ansigtstræk og Gestus, som nu forbavsede mig. Senere faldt det mig ind, at jeg rimeligvis havde set ham, da jeg blev løftet om Bord, men selv dette var næppe tilstrækkeligt til at tilfredsstille min Mistanke om, at jeg havde kendt ham før. Alligevel kunde jeg ikke begribe, hvordan man kunde have set et saa ejendommeligt Ansigt og glemte, ved hvilken Lejlighed det var.

Den Bevægelse, Montgomery gjorde for at følge efter mig, afledte min Opmærksomhed, og jeg drejede mig og saa mig om paa den lille Skonnerts Dæk. De Lyde, jeg havde hørt, havde allerede halvvejs forberedt mig paa, hvad jeg nu fik at se. Vist er det, at jeg aldrig har set et Dæk saa snavset. Det var tilsølet af ubeskriveligt Skarn. Lænkede til Stormasten var en Mængde grimme Jagthunde, som nu begyndte at springe i Vejret og gø ad mig, og ved Mesanmasten laa en stor Puma i et lille Jærnbur, der ikke en Gang var stort nok til, at den kunde vende sig i det. Længere henne under Skanseklædningen paa Styrbordssiden stod nogle store Kasser, der indeholdt et Antal Kaniner, og forude var en ensom Lama presset inde i et Bur, der var saa lille, at det lignede en Æske. Hundene havde Mundkurve af Læderremme paa. Det eneste menneskelige Væsen paa Dækket var en mager og tavs Matros, som stod til Rors.

De lappede og snavsede Gaffelsejl bugnede for Vinden, og til Vejrs syntes den lille Skude at føre hver eneste Klud, den havde. Luften var klar, og Solen stod midtvejs paa den vestlige Himmel; lange Bølger, hvis Toppe skummede i den friske Brise, løb samme Vej som vi. Vi gik forbi Rorgængerens hen til Hakkebrættet og stod en Tidlang Side om Side og stirrede paa Vandet, der fraadede under Agterspejlet, og paa Boblerne, der dansede og forsvandt i

Kølvandet. Saa vendte jeg mig om og saa langs hen ad det uappetitlige Skib.

”Er dette her et svømmende Menageri?” sagde jeg.

”Det ser næsten ud til det,” svarede Montgomery.

”Hvad er Meningen med de Dyr? Er de Varer? Har Skipperen i Sinde at sælge dem et eller andet Sted i Stillehavet?”

”Det ser næsten ud til det, ikke sandt?” sagde Montgomery og vendte sig igen om mod Kølvandet.

Pludselig hørte vi et Hyl og nogle rasende Eder henne fra Kahytstrappen, og den vanskabte Mand med det sorte Ansigt kom styrtende op. Umiddelbart efter ham fulgte en sværtbygget, rødhaaret Mand i snavsede Sarses Klæder. Ved Synet af den førstnævnte blev Jagthundene, som imidlertid alle var blevne kede af at gø ad mig, rasende ophidsede og hylede og sprang i deres Lænker. Den Sorte tøvede foran dem, og dette gav den rødhaarede Mand Tid til at indhente ham og give ham et frygteligt Slag mellem Skulderbladene med sin knyttede Næve. Den stakkels Fyr faldt omkuld som en Okse, der bliver slaet for Panden, og trillede omkring i Snavset blandt de rasende ophidsede Hunde. Det var et Held for ham, at de havde Mundkurv paa. Den rødhaarede Mand gav et Gisp af Henrykkelse og blev staaende og svajede frem og tilbage — i alvorlig Fare, syntes jeg, for enten at falde baglænds ned ad Kahytstrappen eller forlænds over sit Offer.

Saa snart den anden Mand viste sig, gav det et voldsomt Sæt i Montgomery. ”Saa sagte derhenne!” raabte han i en advarende Tone. Et Par Matroser kom til Syne forude.

Manden med det sorte Ansigt trillede omkring under Hundenes Fødder og hylede med en underlig Stemme. Ingen søgte at hjælpe ham. Dyrene gjorde deres Bedste for at plage ham og puffede til ham med deres Snuder. Deres smidige, graa Legemer opførte en rask Dans over den klodsede, udstrakte Skikkelse. Matroserne forude raabte til dem, som om det var herlige Løjer. Montgomery gav sig Luft i et vredt Udbrud og gik med lange Skridt henad Dækket.

Et Øjeblik efter var Manden med det sorte Ansigt kommen paa Benene og vaklede forud. Han snublede over mod Skanseklædningen ved Stovantet,

hvor han blev staaende, pustende og skottende til Hundene over sin Skulder. Den rødhaarede Mand lo tilfredst.

”Hør en Gang, Kaptajn,” sagde Montgomery, hvis Læspen traadte lidt tydeligere frem end sædvanlig, idet han greb den rødhaarede Mand ved Albuen, ”dette her gaar ikke an.”

Jeg stod bagved Montgomery. Skipperen drejede sig halvt om og betragtede ham med en drukken Mands sløve og højtidelige Blik. ”Hvad gaar ikke an?” sagde han; og efter søvnigt at have betragtet Montgomerys Ansigt et Minut, tilføjede han : ”Fordømte Plastersmører!”

Med en pludselig Bevægelse rev han Armen til sig og fik efter to forgæves Forsøg sine fregnede Næver anbragte i Bukselommerne.

”Den Mand er en Passager,” sagde Montgomery. ”Jeg vil raade Dem til at lade ham være i Fred.”

”Gaa Fanden i Vold!” svarede Skipperen højrøstet. Pludselig vendte han sig bort og dinglede over mod Rælingen. ”Jeg gør, hvad jeg vil, om Bord paa mit eget Skib,” sagde han.

Jeg syntes, at Montgomery kunde have ladet Sagen bero, da Bæstet jo var beruset. Men han blev kun en Smule blegere og fulgte efter Skipperen hen til Skanseklædningen.

”Hør en Gang, Kaptajn,” sagde han. ”Min Tjener maa ikke mishandles. Han er bleven hundset, lige siden han kom om Bord.”

Alkoholens Dunster berøvede Skipperen Mælet et Minut. ”Fordømte Plastersmører!” var alt, hvad han ansaa det for nødvendigt at svare.

Jeg kunde se, at Montgomery havde et hidsigt Sind, og jeg saa ogsaa, at denne Strid ikke var af ny Dato. ”Manden er fuld,” sagde jeg, maaske noget paatrængende. ”Det nytter Dem ikke noget.”

Montgomery vrængede hæsligt med sin nedhængende Læbe. ”Han er altid fuld. Synes De, det er en Undskyldning for, at han overfalder sine Passagerer?”

”Mit Skib,” begyndte Skipperen med en usikker Haandbevægelse henimod Burene, ”var et renligt Skib. Se paa det nu.” Det var unægtelig alt andet end renligt. ”Mandskabet,” vedblev Skipperen, ”renlige, ordentlige Folk.”

”De gik jo ind paa at tage Dyrene om Bord.”

”Gid jeg aldrig havde set Deres forbandede Ø for mine Øjne. Hvad Satan vil De med Dyr paa den Ø? Og saa Deres Tjener De sagde, at han var Deres Tjener. Han er gal. Og han havde ikke noget at gøre agterude. For Fanden, bilder De Dem ind, at hele Skibet tilhører Dem?”

”Deres Matroser begyndte at hundse den arme Djævel, saa snart han kom om Bord.”

”Det er netop, hvad han er — han er en Djævel, en grim Djævel. Mine Folk kan ikke døje ham. Jeg kan ikke døje ham. Ingen af os kan døje ham. De kan heller ikke.”

Montgomery vendte sig bort. ”Lad De bare den Mand i Fred,” sagde han med et Nik.

Men nu var Skipperen bleven stridslysten. Han løftede Stemmen: ”Hvis han viser sig igen i denne Ende af Skibet, sprætter jeg Maven op paa ham; det vil jeg bare lade Dem vide. Jeg sprætter Maven op paa ham, den Onde lyne mig! Hvem er De, som giver mig Ordre til, hvad jeg skal gøre? Jeg er dette Skibs Kaptajn, forstaar De — baade Kaptajn og Rheder. Jeg er Loven her om Bord, forstaar De — baade Loven og Profeterne. Jeg gik ind paa at sejle en Mand og hans Tjener til og fra Arica og bringe nogle Dyr med tilbage. Men jeg er aldrig gaaet ind paa at transportere en gal Djævel og en dum Plastersmører, en —”

Naa, jeg behøver ikke at nævne den Titel, han gav Montgomery. Jeg saa denne træde et Skridt fremad og lagde mig imellem. ”Han er fuld,” sagde jeg. Skipperen udstødte nogle flere Skældsord. endnu værre end det sidste. ”Hold Mund,” sagde jeg, idet jeg vendte mig brat om imod ham; thi jeg læste i Montgomerys dødblege Ansigt, at der var Fare paa Færde. Derved paadrog jeg mig selv en Skylle af Grovheder.

Imidlertid var jeg glad ved at have forhindret det Slagsmaal, der var lige ved at bryde ud, selv om jeg derved havde nedkaldt Skipperens drukne Harme over mit Hoved. Jeg tror ikke, at jeg nogensinde før har hørt saa mange fæle Ord strømme i uafbrudt Rækkefølge over noget Menneskes Læber, skønt jeg har færdedes i temmelig mærkværdigt Selskab. Adskillige

af hans Grovheder var vanskelige at finde sig i, syntes jeg — skønt jeg er en Mand med et blidt Gemyt. Men da jeg bød Skipperen holde Mund, havde jeg rigtignok glemt, at jeg kun var et Stykke Vraggods i menneskelig Skikkelse, afskaaret fra alle mine Hjælpkilder og ude af Stand til at betale for mit Ophold om Bord, slet og ret afhængig af Skipperens Godgørenhed — eller Genstand for hans Spekulationer. Han mindede mig om det i særdeles kraftige Udtryk.

Men i ethvert Tilfælde lykkedes det mig da at forhindre et Slagsmaal.